

Gjøvik, Østre Toten og Vestre Toten

Tilbakemeldinger på nett – Innbyggere og næringsliv 2025

Innhold	
1. Innledning.....	3
2. Metode.....	4
2.1 Datagrunnlag	4
2.2 Koding av åpne innspill fra innbyggere	4
2.3 Sentimentanalyse av innspill fra innbyggere.....	6
2.4 Analysestrategi fra innspill fra innbyggere	6
3. Hovedfunn	6
3.1. Hva innbyggerne etterlyser mer informasjon om	8
3.2. Likheter og forskjeller mellom kommunene.....	8
3.3. Hovedfunn fra næringsliv, foreninger og organisasjoner	9
4. Innbyggere - kommunene samlet	10
4.1. Temaenes omfang	10
4.2. Stemning i innspillene.....	11
4.3. Tema som ofte opptrer sammen	12
5. Innbyggere - Gjøvik Kommune.....	15
Utvalgte sitater:	17
6. Innbyggere - Vestre Toten.....	18
Utvalgte sitater	20
7. Innbyggere - Østre Toten	21
Utvalgte sitater	23
8. Tilbakemeldinger fra organisasjoner, foreninger og næringsliv	24
8.1. Oppsummering av innspillene per spørsmål.....	24
Spørsmål 1: Hva opplever dere som viktigst i samarbeidet eller dialogen med kommunen i dag?	24
Spørsmål 2: Hvilke tjenester, støtteordninger eller rammebetingelser betyr med for dere?	25
Spørsmål 3: Hvilke muligheter mener dere kan oppstå ved en sammenslåing?	26
Spørsmål 4: Hvilke bekymringer eller utfordringer ser dere ved en sammenslåing?.....	27
Spørsmål 5: Hva kan kommunene gjøre for å styrke dialog og samhandling fremover?.....	27
8.2. Kort samlet vurdering.....	28

9. Veien videre	28
-----------------------	----

Figur 4:1: Prosent ganger temaene nevnt, kommunene samlet.	13
Figur 4:2: Stemning på innlegg per kommune.....	14
Figur 4:3: Sammenheng mellom temaer (alle kommuner samlet)	14
Figur 5:1: Temaene prosent ganger nevnt i Gjøvik.....	16
Figur 5:2: Stemning for hvert tema i Gjøvik.....	17
Figur 6:1:Temaene prosent ganger nevnt i Vestre Toten.....	19
Figur 6:2:Stemning for hvert tema i Vestre Toten	20
Figur 7:1: Temaene prosent ganger nevnt i Østre Toten	22
Figur 7:2:Stemning for hvert tema i Østre Toten.....	23

1. Innledning

På oppdrag fra Gjøvik, Vestre Toten og Østre Toten kommuner har InFact analysert skriftlige innspill fra innbyggere, organisasjoner og næringslivet om en eventuell kommunesammenslåing. Innspillene er sendt inn via nettsiden *skalvislaosssammen.no*, der innbyggerne har kunnet dele synspunkter, bekymringer og forslag knyttet til prosessen.

Formålet med denne rapporten er å gi kommunene et kunnskapsgrunnlag basert på innbyggernes egne ord. Innspillene gir et innblikk i hvilke temaer som engasjerer, hva som oppleves som viktigst, og hvilke forhold som skaper støtte, skepsis eller usikkerhet. Analysen synliggjør også hvordan ulike temaer henger sammen, og hvilke begrunnelser som går igjen på tvers av kommunene.

Rapporten er strukturert slik at den først viser hvilke temaer som nevnes samlet for alle tre kommuner, hvordan sentiment fordeler seg innen hvert tema, og hvordan temaene opptrer sammen i samme innspill. Deretter presenteres egne delkapitler for Gjøvik, Vestre Toten og Østre Toten, der temaenes omfang og sentiment vises for hver enkelt kommune.

Til slutt kommer en del som oppsummerer innspillene fra organisasjoner og næringslivet.

Målet er ikke å konkludere om hvorvidt kommunene bør slå seg sammen, men å synliggjøre hva innbyggerne legger vekt på når de vurderer sitt syn på sammenslåingen.

2. Metode

På oppdrag fra Gjøvik, Vestre Toten og Østre Toten kommuner har InFact gjennomført en analyse av de skriftlige innspillene som innbyggere har sendt inn via nettsiden *skalvislaosssammen.no*. Formålet med analysen er å få frem hvilke temaer innbyggerne er opptatt av, og hvilke vurderinger, bekymringer og prioriteringer som ligger til grunn for innspillene

2.1 Datagrunnlag

Nettsiden *skalvislaosssammen.no* har vært en kanal der innbyggerne i de tre kommunene har kunnet gi frie skriftlige innspill til arbeidet med en eventuell kommunesammenslåing. Analysen omfatter alle innspill som er sendt inn innenfor den avtalte perioden. Totalt inngår **651** innspill fra innbyggere i analysen, fordelt slik:

- **Gjøvik:** 200 innspill
- **Vestre Toten:** 186 innspill
- **Østre Toten:** 265 innspill

I tillegg har det kommet inn innspill fra organisasjoner og næringsliv, totalt **35 innspill**

Innspillene er selvrekrutterte, og materialet er derfor ikke en representativ undersøkelse av alle innbyggere, ei heller organisasjoner og næringsliv. Analysen gir likevel et bilde av hvilke temaer som engasjerer dem som har valgt å gi sine innspill, og hvilke argumenter og begrunnelser som går igjen.

2.2 Koding av åpne innspill fra innbyggere

Alle innspill fra innbyggerne ble gjennomgått og kodet etter en forhåndsdefinert tematisk kodebok. Hvert innspill kunne tilordnes én eller flere koder, avhengig av hvor mange temaer som ble berørt i teksten. Koding er utført manuelt for å sikre konsistent bruk av kodene på tvers av kommunene.

Kategoriene sier noe om *hvilke temaer innspillene handler om*, men ikke hvor viktige temaene er for hele befolkningen.

Tematisk kodebok

De skriftlige innspillene er kodet etter tolv kategorier:

1. **INF – Informasjon og åpenhet**
Kommentarer om behov for tydelig, ærlig og balansert informasjon om prosessen og konsekvensene av en eventuell sammenslåing.
2. **MED – Medvirkning og lokaldemokrati**
Ytringer om behov for folkeavstemning, reell involvering og respekt for innbyggernes synspunkter.
3. **ØKO – Økonomi og bærekraft**
Vurderinger av økonomiske konsekvenser, kostnader ved prosessen og bekymringer for ressursbruk.
4. **SEN – Sentralisering og nærhet til tjenester**
Bekymringer knyttet til tap av lokale tilbud, økt avstand til tjenester og en opplevelse av at «utkantene taper».
5. **TJH – Tjenestekvalitet og prioritering**
Kommentarer om dagens tjenestetilbud, bekymringer for kvalitet og forventninger til hva som skal prioriteres.
6. **IDT – Identitet, navn og likeverdighet**
Ytringer om lokal identitet, kommunale navn og relasjoner mellom kommunene.
7. **ALT – Alternativer til tre-kommuneløsningen**
Forslag om andre samarbeid eller sammenslåingskonstellasjoner enn en felles kommune for Gjøvik, Vestre Toten og Østre Toten.
8. **SKE – Skepsis / motstand / prosesskritikk**
Denne koden brukes for utsagn som uttrykker generell skepsis eller motstand mot sammenslåing. Den omfatter både:

Ren motstand uten nærmere begrunnelse (f.eks. «Nei», «Helt imot», «Ikke slå sammen»)

Kort motstand med minimal begrunnelse (f.eks. «Vil ikke bli en del av storkommune», «Dårlig idé»)

Prosesskritikk (f.eks. «Dette virker forhåndsbestemt», «Lytt til folk»)
9. **ENDR – Endringsbehov og endringstretthet**
Ytringer om at kommunene står i mange endringer, og at en sammenslåing oppleves som «for mye på én gang».
10. **TRAF/AVS – Reisevei og transport**
Kommentarer om kollektivtransport, praktiske hverdagsforhold og behov for bedre transport mellom kommunene.

11. **GJE – Påvirkningskraft og gjennomslag**

Vurderinger av om en større kommune vil ha bedre gjennomslagskraft overfor sentrale myndigheter.

12. **SAM – Økt eller redusert samarbeid**

Kommentarer om samarbeid mellom kommunene, enten som alternativ til sammenslåing eller som en forventning i en ny kommune.

Merk: Det er ikke nok innspill fra organisasjon og næringsliv til å gjennomføre en kodet analyse.

2.3 Sentimentanalyse av innspill fra innbyggere

I tillegg til temakodene ble hvert innspill klassifisert som **positivt**, **negativt** eller **nøytralt**. Klassifiseringen er basert på tonen i teksten, og sier noe om hvordan temaet omtales. Et innspill kan for eksempel være negativt med hensyn til dagens tjenester eller prosessen, uten at innsenderen eksplisitt tar stilling til selve sammenslåingsspørsmålet.

2.4 Analysestrategi - innspill fra innbyggere

Analysen består av tre hovedelementer:

1. **Frekvensanalyse av temaer**

Viser hvilke temaer som nevnes oftest totalt og i hver kommune.

2. **Sentimentfordeling**

Viser graden av positiv, negativ eller nøytral omtale innen hvert tema, både samlet og per kommune.

3. **Samsvarsanalyse (co-occurrence)**

Kartlegger hvilke temaer som ofte opptrer i samme innspill. Dette gir et bilde av hvilke områder innbyggerne kobler sammen i sine vurderinger, for eksempel økonomi og tjenestekvalitet, eller sentralisering og identitet.

3. Hovedfunn

3.1. **Hovedfunn - Innbyggere**

1. Innbyggerne er engasjert – og tonen er overveiende negativ

Flertallet av innspillene uttrykker skepsis eller direkte motstand mot sammenslåing. Mange sier kort «Nei» eller «Ikke sammenslåing», mens andre formulerer en mer utdypet uro knyttet til økonomi, tjenestekvalitet

og sentralisering. Samtidig finnes det også positive stemmer som understreker mulighetene som ligger i sterkere samarbeid, større fagmiljøer og mer påvirkningskraft som én kommune.

2. Økonomi (ØKO) og tjenestetilbud (TJH) er de mest dominerende temaene

Mange er tydelig opptatt av om en sammenslåing vil gi gevinster eller koste mer. Mange stiller spørsmål ved om ressursene heller bør brukes på å styrke dagens tjenester. Tjenestekvalitet, tilgjengelighet og prioriteringer står sentralt i alle tre kommuner, og oppleves som avgjørende for om sammenslåing kan oppleves som positiv eller ikke.

3. Sentralisering (SEN) er et gjennomgående tema – ofte koblet til identitet (IDT)

En stor andel uttrykker bekymring for at tjenester og beslutninger flyttes lenger unna lokalsamfunnene. Dette kobles særlig til frykt for at Gjøvik vil bli dominerende i en ny kommune, og at Østre Toten og Vestre Toten vil miste innflytelse eller særpreg. Identitet, lokale tjenester og likeverdighet fremstår som viktige dimensjoner for mange.

4. Skepsis-kategorien er omfattende: både ren motstand og prosesskritikk

Skepsis-kategorien (**SKE**) består både av svært korte, ubegrunnede nei-utsagn og av mer begrunnede innspill knyttet til åpenhet, tempo og tillit til prosessen. Noen uttrykker uro for at beslutninger kan være «forhåndsbestemt», mens andre er usikre på hva sammenslåingen faktisk innebærer. Dette viser et tydelig behov for mer informasjon og trygghet i videre prosess.

5. Informasjon og medvirkning (INF og MED) etterlyses tydelig

Mange ønsker mer konkret, nøytral og etterprøvbar informasjon om konsekvenser og gevinster. Flere sier at innspillene må tas på alvor og at en eventuell beslutning bør bygge på brede demokratiske prosesser, ofte med ønske om folkeavstemning. Behovet for transparens og involvering er tydelig på tvers av kommunene.

6. Det finnes også positive vurderinger – særlig knyttet til samarbeid og fagmiljøer

En gruppe innspill peker på mulighetene i en ny kommune: større fagmiljøer, lettere rekruttering, mer robuste tjenester og større gjennomslagskraft overfor statlige myndigheter. Disse innspillene

understreker gevinstene ved et sterkere samarbeid og samordnet planlegging på tvers av dagens kommunegrenser.

7. Temaene henger tett sammen – særlig økonomi, tjenester og sentralisering

Analysen av tema-kombinasjoner viser at innbyggerne sjelden vurderer sammenslåing som ett isolert spørsmål. Økonomi knyttes ofte til tjenestekvalitet, og sentralisering kobles ofte til identitet, likeverdighet og medvirkning. Dette viser at vurderingene av sammenslåing er komplekse og involverer flere dimensjoner samtidig.

3.2. Hva innbyggerne etterlyser mer informasjon om

Gjennomgående peker innbyggerne på flere områder hvor de ønsker mer informasjon før de kan ta stilling til en eventuell sammenslåing:

1. Konsekvenser for tjenestene

Hva skjer med skole, helse, omsorg, NAV og lokalt tjenestetilbud?
Blir tjenestene bedre, dårligere eller uendret?

2. Konkrete økonomiske vurderinger

Hva vil en sammenslåing koste?
Når kommer eventuelle gevinster?
Hva er konsekvensene for drift, gjeld og investeringer?

3. Hvordan beslutningen skal tas

Blir det folkeavstemning?
Hvordan vektet innbyggernes innspill?
Hva er de faktiske stegene i prosessen?

4. Konsekvenser for identitet og likeverdighet

Hvordan sikres at alle tre kommuner blir behandlet likt?
Hva blir navnet og strukturen?

5. Alternative modeller

Flere spør om det er vurdert å styrke samarbeidet uten sammenslåing, eller om andre konstellasjoner er aktuelle.

3.3. Likheter og forskjeller mellom kommunene

På tvers av Gjøvik, Østre Toten og Vestre Toten er det flere fellestrekk i hva innbyggerne er opptatt av:

Likheter

- Økonomi og tjenestetilbud er sentrale temaer i alle tre kommuner.
- Skepsis (SKE) forekommer i stort omfang, både som ren motstand og som prosesskritikk.
- Sentralisering (SEN) og identitet (IDT) nevnes hyppig, særlig med bekymring for likeverdighet.
- Mange etterlyser mer informasjon, åpenhet og tydeligere konsekvensutredninger.
- Det finnes positive innspill i alle tre kommuner som peker på bedre samarbeid og større fagmiljøer, samt større gjennomslagskraft.

Forskjeller

- I Østre Toten er identitet og likeverdighet mer fremtredende enn i de andre kommunene.
- I Vestre Toten er erfaringer fra tidligere reformer en tydelig kilde til skepsis.
- I Gjøvik er økonomi og tjenestekvalitet de mest dominerende temaene.
- Positive innspill om samarbeid og robusthet er noe mer fremtredende i Gjøvik og Østre Toten enn i Vestre Toten

3.4. Hovedfunn fra næringsliv, foreninger og organisasjoner

Innspillene fra næringsliv og frivillige aktører omhandler i hovedsak forhold som påvirker samarbeid, rammevilkår og dialog med kommunen. I materialet beskrives særlig:

1. **Behov for tydelige kontaktpunkt ("én dør inn")**

Spesielt innen næringsutvikling, byggesak og samarbeid med frivilligheten. Det gjør det lettere for personer å få informasjon og oppklaringer der det er behov.

2. **Ønske om forutsigbare rammer og effektiv saksbehandling**

Om det blir en sammenslåing er det behov for forutsigbarhet for organisasjoner og næringslivet.

3. **Lokal kunnskap og nærhet til beslutninger må videreføres**, Flere beskriver at det er viktig å beholde den lokale kunnskapen i kommuneadministrasjonen, hvis det blir en sammenslåing av de tre kommunene.

4. **Muligheter knyttet til større fagmiljøer og koordinering**

Enkelte mener at en sammenslåing kan bidra til større fagmiljøer og koordinering som vil være positivt for næringsutvikling og regional attraktivitet.

Innspillene representerer ikke hele næringslivet eller frivillig sektor, men gir et bilde av hvilke temaer som løftes av aktørene som valgte å delta.

4. Innbyggere - kommunene samlet

Innspillene fra alle tre kommuner viser tydelige mønstre i hva innbyggerne er opptatt av når de vurderer en eventuell kommunesammenslåing. Selv om kommunene har noe ulike perspektiver, fremstår flere temaer som gjennomgående viktige på tvers.

4.1. Temaenes omfang

De mest omtalte temaene samlet sett er **økonomi (ØKO)** og **tjenestetilbud (TJH)**. Økonomi er det klart største temaet og utgjør rundt en femtedel av alle innspillene. Mange av innspillene dreier seg om hva en sammenslåing vil koste, hvilke besparelser som eventuelt kan oppnås, og bekymringer for økte administrative utgifter.

Tjenestetilbudet er det nest største temaet, og rommer vurderinger om kvalitet, prioriteringer og forventninger til hva som må være på plass før kommunene eventuelt slår seg sammen. Innspillene viser at tjenestekvalitet oppleves som et viktig bakteppe for vurderingen av struktur og organisering.

Andre store temaer er **sentralisering (SEN)**, **identitet og likeverdighet (IDT)**, **informasjon og åpenhet (INF)** og **samarbeid mellom kommunene (SAM)**. Selv om disse temaene ikke er like omfattende som økonomi og tjenestetilbud, nevnes de hyppig og viser bredden i innbyggernes vurderinger.

Mange innspill handler om hvordan beslutningen om en eventuell sammenslåing skal tas, og i hvilken grad innbyggerne får påvirke. Flere etterlyser en folkeavstemning, tydelige prosesser og garanti for at resultatet av en eventuell avstemning blir fulgt opp. Andre er opptatt av at innspillene fra innbyggerne må tas på alvor, og at prosessen ikke må oppleves som «avgjort på forhånd». Temaet medvirkning og lokaldemokrati (MED) opptrer ofte sammen med både skepsis (SKE) og informasjon og åpenhet (INF), og handler om reell innflytelse på et viktig veivalg for kommunen

4.2. Sentiment i innspillene

Flere av de største temaene har en tydelig overvekt av negative vurderinger. Dette gjelder særlig:

- **SEN – Sentralisering**

Mange uttrykker bekymring for tap av lokale tjenester og økt avstand til viktige funksjoner. Dette er et av temaene med høyest negativ andel.

- **ØKO – Økonomi**

Omtrent to av tre innspill er negative, ofte knyttet til skepsis til kostnader og usikkerhet rundt om en sammenslåing gir faktisk økonomiske gevinster. De positive innspillene er ofte knyttet til potensielle besparelser ved en sammenslåing.

- **INF – Informasjon**

Her er stemningen delt, men preges av ønsker om bedre og tydeligere informasjon, og av uro for at beslutninger oppleves som forhåndsbestemte.

- **TJH – Tjenestetilbud**

Innspillene er blandede, men en betydelig andel uttrykker bekymring for kvalitet og prioriteringer, ofte i kontekst av eksisterende utfordringer.

- **SKE - Skepsis til prosess og beslutningstagere**

Skepsis og motstand mot sammenslåing (SKE) er et gjennomgående tema i innspillene fra alle tre kommuner. En stor del av innspillene består av korte, tydelige nei-utsagn uten nærmere begrunnelse, som «Nei», «Ikke sammenslåing» eller «Uaktuelt». I tillegg er det mange som formulerer en mer begrunnet skepsis, der de etterlyser større åpenhet om premisser, bedre utredninger og tydeligere svar på hva en sammenslåing faktisk vil bety for økonomi, tjenester og

lokaldemokrati. En del uttrykker også uro for at mye allerede er bestemt, og at innspillene fra innbyggerne ikke vil få reell betydning.

I den andre enden finner vi temaer som:

- **GJE – Gjennomslag**

Dette er et av temaene med flest positive innspill. Mange peker på muligheten for større tyngde og bedre påvirkningskraft som en stor kommune.

- **SAM – Samarbeid**

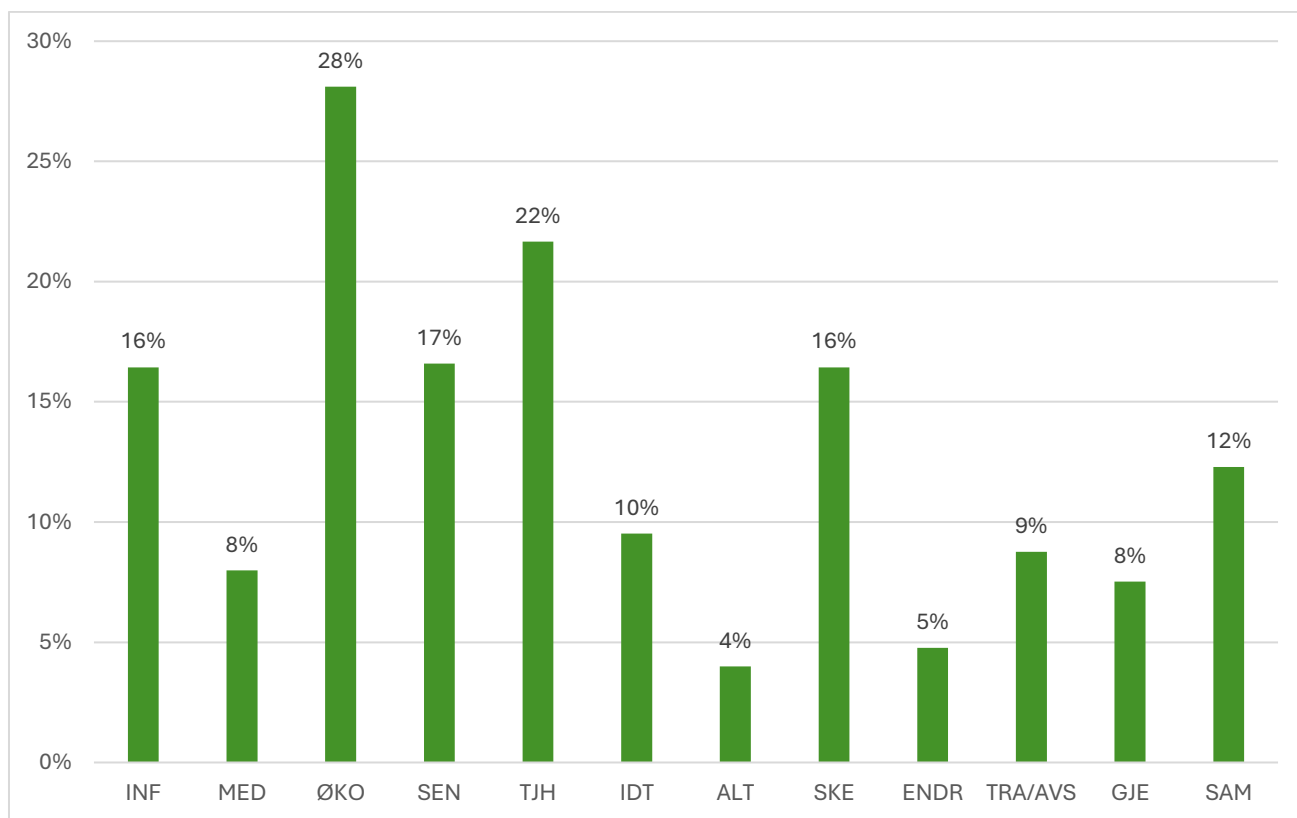
Her er sentimentet i stor grad positiv eller konstruktiv, enten som argument for sammenslåing eller som alternativ gjennom styrket samarbeid.

4.3. Tema som ofte opptrer sammen

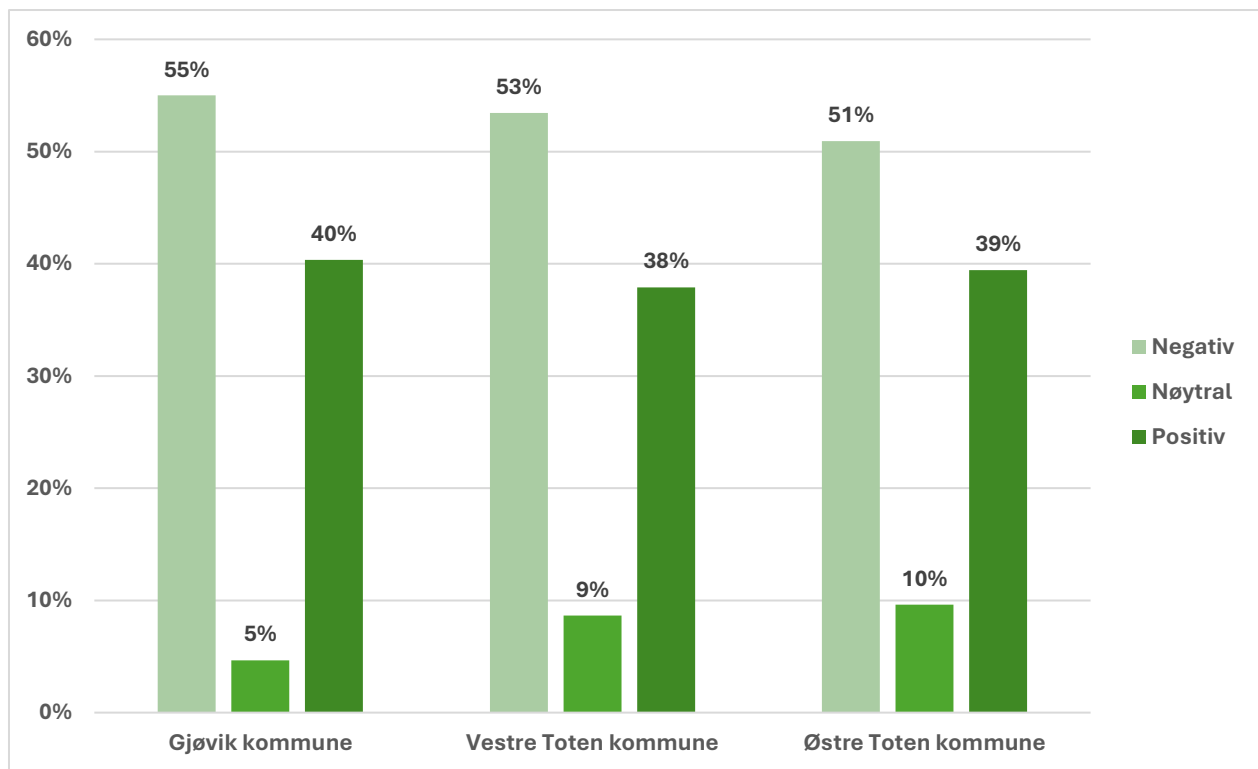
Analysen av hvilke temaer som forekommer sammen i samme innspill viser tydelige koblinger:

- **Økonomi (ØKO)** og **tjenestetilbud (TJH)** nevnes ofte samtidig. Mange argumenterer for at økonomiske forhold ikke kan vurderes isolert fra tjenestekvalitet og prioriteringer.
- **Økonomi (ØKO)** henger også tett sammen med **informasjon (INF)**, noe som tyder på at usikkerhet rundt økonomi ofte kobles til behov for tydeligere informasjon om kostnaden rundt en sammenslåing, men også hva den økonomiske gevinsten er i en sammenslåing.
- **Sentralisering (SEN)** opptrer hyppig sammen med både **identitet (IDT)** og **tjenestetilbud (TJH)**. Bekymringer om tap av lokal identitet fremstår dermed ofte som nært knyttet til tjenestetilbud og geografisk nærhet.
- **Tjenestetilbud (TJH)** er et knutepunkt i innspillene og forekommer sammen med en rekke andre temaer, særlig **ØKO, INF, SEN** og **SAM**. Dette indikerer at innbyggernes vurderinger av sammenslåing i stor grad handler om konsekvenser for konkrete tjenester i hverdagen.
- Temaet **reisevei og transport (TRAF/AVS)** forekommer også i en del av innspillene. Her handler kommentarene om hverdagslogistikk: pendling til arbeid, tilgang til kollektivtransport og konsekvenser for de som bor lengst unna de største tettstedene. **TRAF/AVS** opptrer ofte sammen med **sentralisering (SEN)** og **tjenestetilbud (TJH)**, noe

som tyder på at mange vurderer sammenslåing i lys av hvordan det vil påvirke muligheten til å bruke og nå tjenester i hverdagen.

Figur 4:1: Prosent ganger temaene nevnt, kommunene samlet.

Figur 4:2: Stemning på innlegg per kommune

	ALT	ENDR	GJE	IDT	INF	MED	SAM	SEN	SKE	TJH	TRA/AVS	ØKO
ALT		0	1	2	1	1	1	3	1	1	2	2
ENDR	0		3	4	7	5	8	2	1	9	3	13
GJE	1	3		5	8	3	8	3	0	16	8	10
IDT	2	4	5		9	4	8	12	1	17	6	16
INF	1	7	8	9		24	5	8	2	29	6	31
MED	1	5	3	4	24		3	9	3	12	0	14
SAM	1	8	8	8	5	3		7	2	17	10	17
SEN	3	2	3	12	8	9	7		1	19	14	26
SKE	1	1	0	1	2	3	2	1		1	0	5
TJH	1	9	16	17	29	12	17	19	1		19	55
TRA/AVS	2	3	8	6	6	0	10	14	0	19		12
ØKO	2	13	10	16	31	14	17	26	5	55	12	

Figur 4:3: Sammenheng mellom temaer (alle kommuner samlet) – antall ganger nevnt

5. Innbyggere - Gjøvik kommune

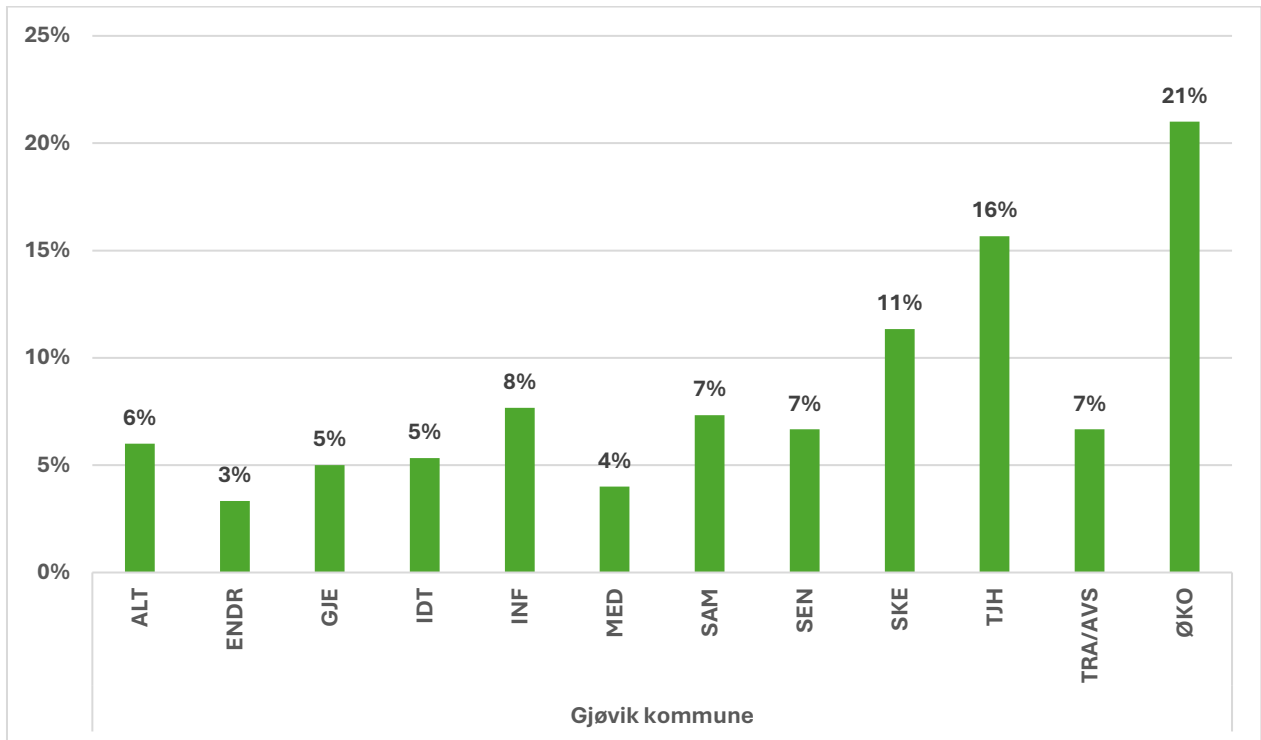
Innspillene fra Gjøvik viser at **økonomi (ØKO)** og **tjenestetilbud (TJH)** er de mest omtalte temaene. Økonomi er særlig preget av negative vurderinger, der mange uttrykker usikkerhet om kostnader, besparelser og om ressursene brukes riktig. Flere av innspillene reflekterer en opplevelse av at Gjøvik kommune vil da måtte betale for det som omtales som skakkjørt økonomi i de to andre kommunene. Også tjenestetilbudet omtales ofte i et kritisk lys, knyttet til bekymringer om kvalitet, prioriteringer og hva som eventuelt vil endre seg ved en sammenslåing.

Sentralisering (SEN) er et annet tydelig tema for Gjøvik, og omtales i stor grad negativt. Mange er opptatt av at tjenester ikke bør flyttes lenger unna, og at en større kommune, kan føre til svekket nærhet og lokalkunnskap.

Noen temaer omtales også mer positivt. **Samarbeid (SAM)** og **gjennomslag (GJE)** trekkes frem av flere som mulige gevinster ved å bli en større kommune, og enkelte viser til at større fagmiljøer kan styrke kvalitet og påvirkningskraft.

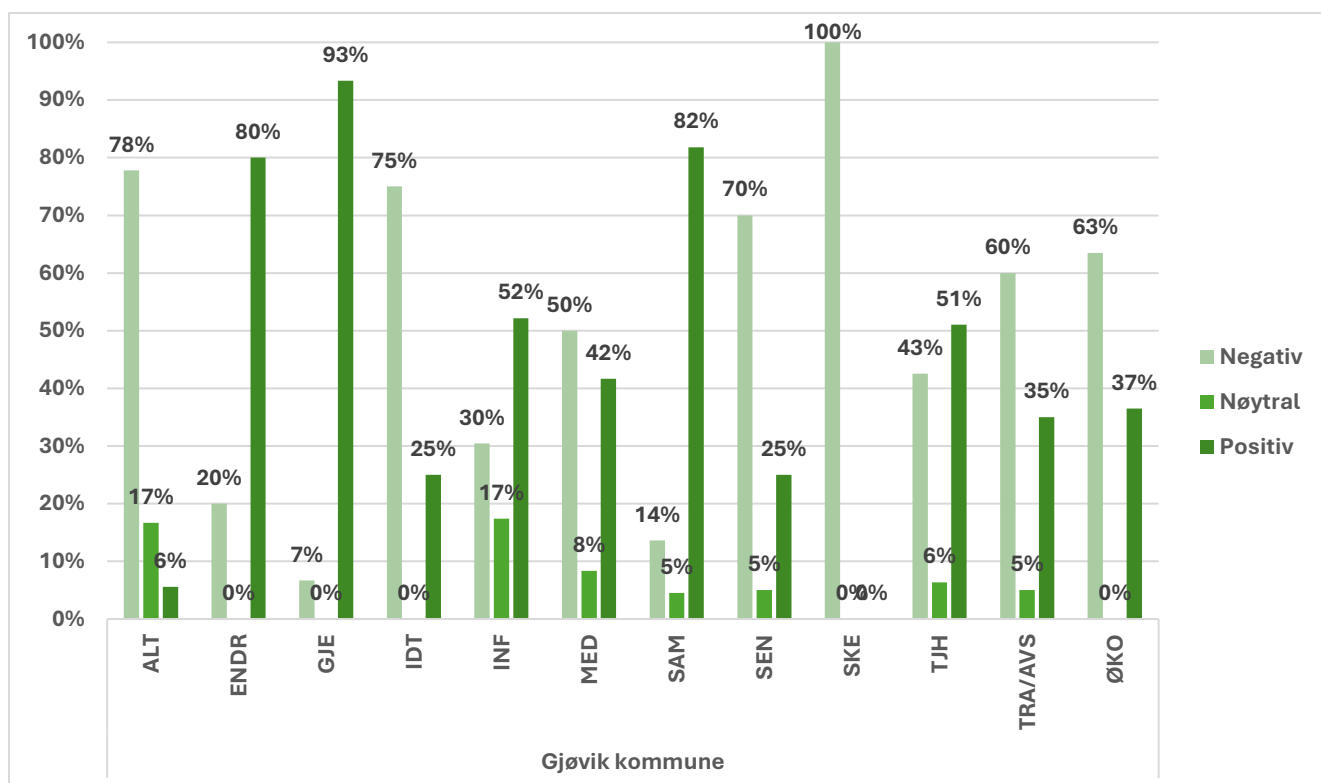
Temaanalysen viser også at flere forhold henger tett sammen i Gjøvik. **Økonomi** nevnes ofte sammen med **tjenestetilbud** og **informasjon**, mens **sentralisering** kobles til både **identitet** og **tjenester**. Dette viser at innbyggerne i Gjøvik først og fremst vurderer sammenslåingen gjennom konsekvensene for hverdagsnære tjenester, økonomiske prioriteringer og lokalt handlingsrom.

I innspillene fra Gjøvik er **skepsis (SKE)** til prosess og beslutningstagerer et tydelig bakteppe. Flere uttrykker usikkerhet rundt hvordan beslutningene tas, om det foreligger tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag, og i hvilken grad innbyggernes synspunkter faktisk vil påvirke utfallet. Skepsisen er ofte nevnt sammen med **økonomi (ØKO)** og **tjenestetilbud (TJH)**: Det stilles spørsmål ved om prosessen i tilstrekkelig grad belyser konsekvensene for Gjøviks økonomi og for kvaliteten på tjenestene, før det tas endelige valg.

Figur 5.1: Temaene prosent ganger nevnt i Gjøvik

Figur 5:2: Stemning for hvert tema i Gjøvik

Utvalgte sitater:

«Helt uaktuelt å sette Gjøvik sin økonomiske situasjon i fare med kommuner som er på Robeklisten. Det vil være uforsvarlig og sette kommunen sine innbyggere i en situasjon vi ikke trenger. Ser heller ikke de store fordelene med en storkommune.»

«En kommune sammenslåing vil føre til at tilbudene i f.eks Raufoss og Lena sentraliseres inn mot Gjøvik og innbyggerne vil miste tilbud og tilhørighet til hjembygdene sine. Sentraliseringen vil skape kun et økt fokus på å utvikle Gjøvik som by og ikke, noe mer. Stemmer heller for et tverrfaglig samarbeid gjennom kommunene, som kan styrke faggruppene som sliter. Tror i det lange løp at sammenslåing ikke er det beste alternativene i våre kommuner. Fordi tjenestene som tilbys vil bli svært svekket i en så stor kommune som det er foreslått.»

«Jeg tenker at det styrker oss og vår identitet på vestsiden av Mjøsa. Det vil alltid være fordeler og ulemper, uansett organisering, men jeg tenker at helse, oppvekst og næring spesielt vil ha mange fordeler»

«Sammenslåing på grunn av at vi blir bedre hørt og tatt mer seriøst av storsamfunnet.»

6. Innbyggere - Vestre Toten kommune

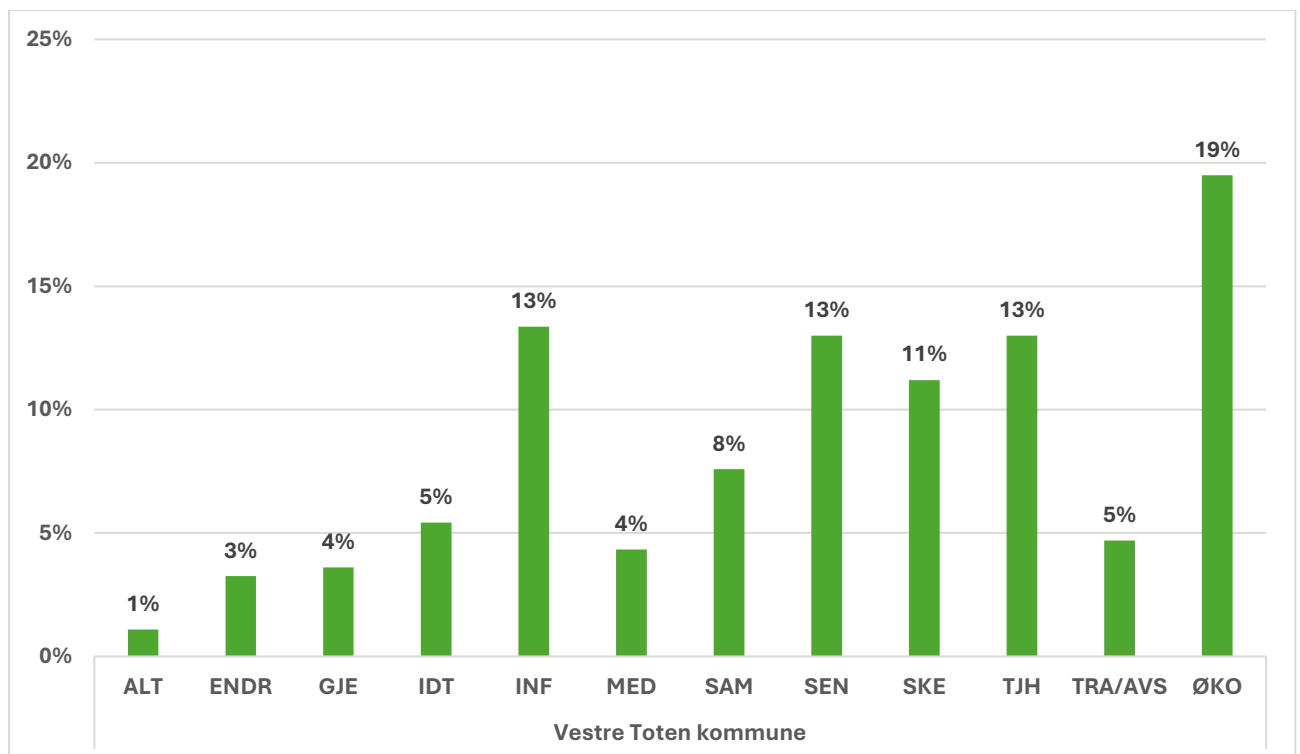
Innspillene fra Vestre Toten dreier seg i stor grad om mange av de samme temaene som ellers, men med noe ulik vektlegging. **Økonomi (ØKO)** og **tjenestetilbud (TJH)** er blant de mest omtalte temaene også her, og flere uttrykker bekymring for om en sammenslåing vil gi reelle gevinster, eller om ressursene heller burde brukes på å styrke dagens tjenester.

Sentralisering (SEN) og **nærhet til tjenester** er et tydelig spor i innspillene fra Vestre Toten. Mange er opptatt av at tilbudene fortsatt skal være tilgjengelige lokalt, og flere knytter dette til både opplevd tjenestekvalitet og til spørsmål om identitet og likeverdighet mellom kommunene (**IDT**).

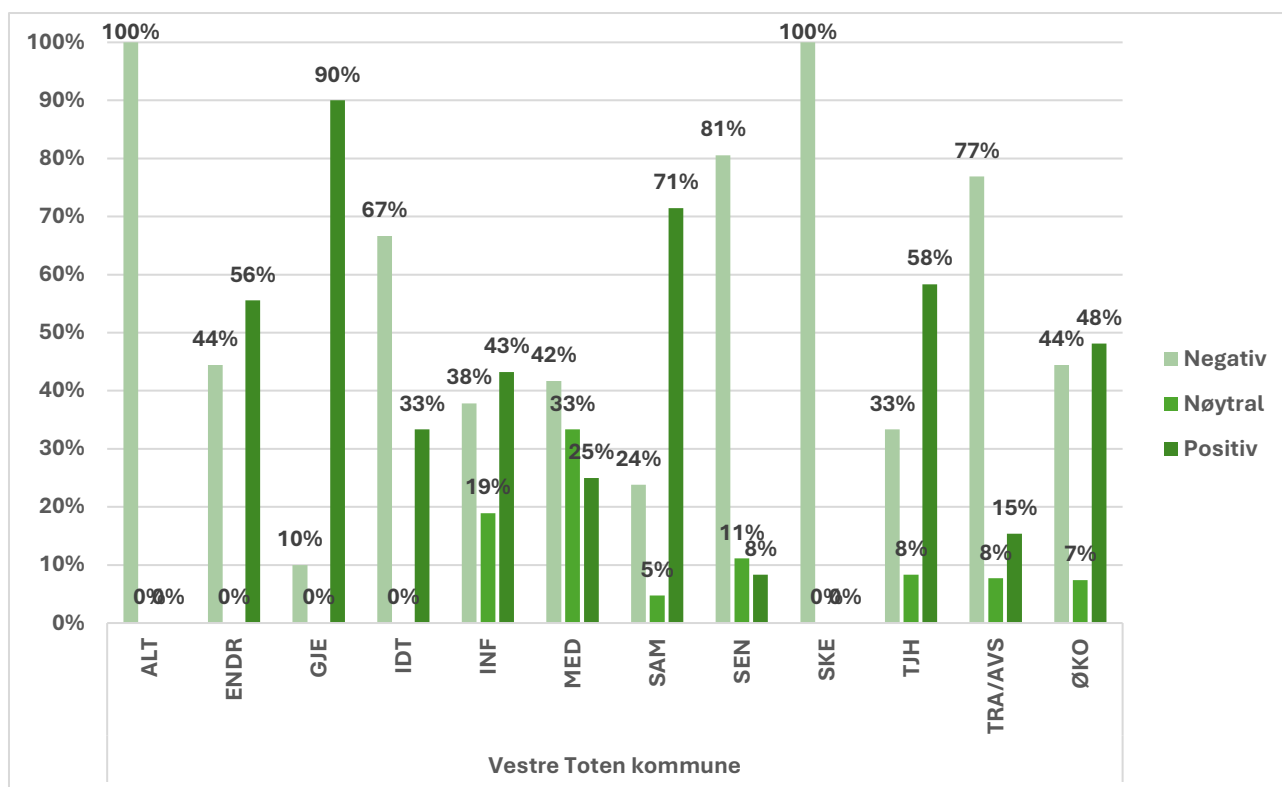
Samtidig finnes det også mer positive eller åpne vurderinger, særlig knyttet til **samarbeid (SAM)** og muligheten for å få til bedre løsninger på tvers. Enkelte peker på at større fagmiljøer og mer samordning kan være en fordel, forutsatt at det ikke skjer på bekostning av lokale tjenester.

Som for de øvrige kommunene viser analysen at temaer ofte opptrer sammen i samme innspill. I Vestre Toten kobles særlig **økonomi, tjenestetilbud** og **sentralisering** sammen, noe som tyder på at innbyggerne vurderer sammenslåing ut fra hvordan det vil påvirke både kommunens økonomi, kvaliteten på tjenestene og nærheten til dem.

I Vestre Toten er skepsis (**SKE**) til prosess og beslutningstagere et markant tema. Mange viser til tidligere reformer, særlig fylkessammenslåingen, som et bakteppe for dagens vurderinger. Innspillene preges av spørsmål om hvor grundig alternativene er utredet, om gevinster og konsekvenser er tilstrekkelig dokumentert, og om det legges opp til en reell påvirkningsmulighet for innbyggerne. Skepsisen opptrer ofte i kombinasjon med **økonomi (ØKO)**, **tjenestetilbud (TJH)** og **sentralisering (SEN)**, og handler i stor grad om frykten for å gjenta erfaringer der man opplever at mye besluttes over hodet på innbyggerne.

Figur 6.1: Temaene prosent ganger nevnt i Vestre Toten

Figur 6.2: Stemning for hvert tema i Vestre Toten

Utvalgte sitater

«Er sterkt imot sammenslåing. Er sikker på at det blir for stor sentralisering og mer byråkrati. (Jfr. sammenslåingen av Oppland og Hedmark). Ytterkantene kommer i bakleksa og midler fra distriktene blir brukt sentralt. Heller ingen økonomisk gevinst. Har erfaring som ansatt i fylkeskommunen. Ikke positivt.»

«Jeg ønsker IKKE sammenslåing av kommunene. Som Vestre Totning så ønsker jeg at det fortsatt skal være skille mellom Gjøvik og Toten. Å bli en del av Gjøvik gjør at byen Gjøvik blir sentralisert, og vi blir igjen et lite sted utpå bygda som alltid kommer sist. Man ser det igjen og igjen med alt mulig hvordan sentraliseringen ødelegger. La oss få ha Toten slik det er! Syns det er tragisk at dere ikke lytter til folket her. Se bare på hva fylkessammenslåingen har gjort. Alt havner over på "andre sida". Får vondt i magen av å tenke på hva dere vil ta ifra oss innbyggere.»

«Jo, større vi er desto stødigere og mer robust er vi! Jeg mener at vi bør slås sammen og på denne måten spare inn på funksjoner i ledelse og få mer ressurser inn i skole, helse og omsorg!»

«Kommunene kan ikke levere forventet og lovpålagt tjenestetilbud hver for seg. Og blir en langt bedre og tryggere arbeidsplass som større enhet. Flere karrieremuligheter og større internt arbeidsmarked. Bedre og oversiktlige vilkår i næringsliv i én stor kommune.»

7. Innbyggere - Østre Toten kommune

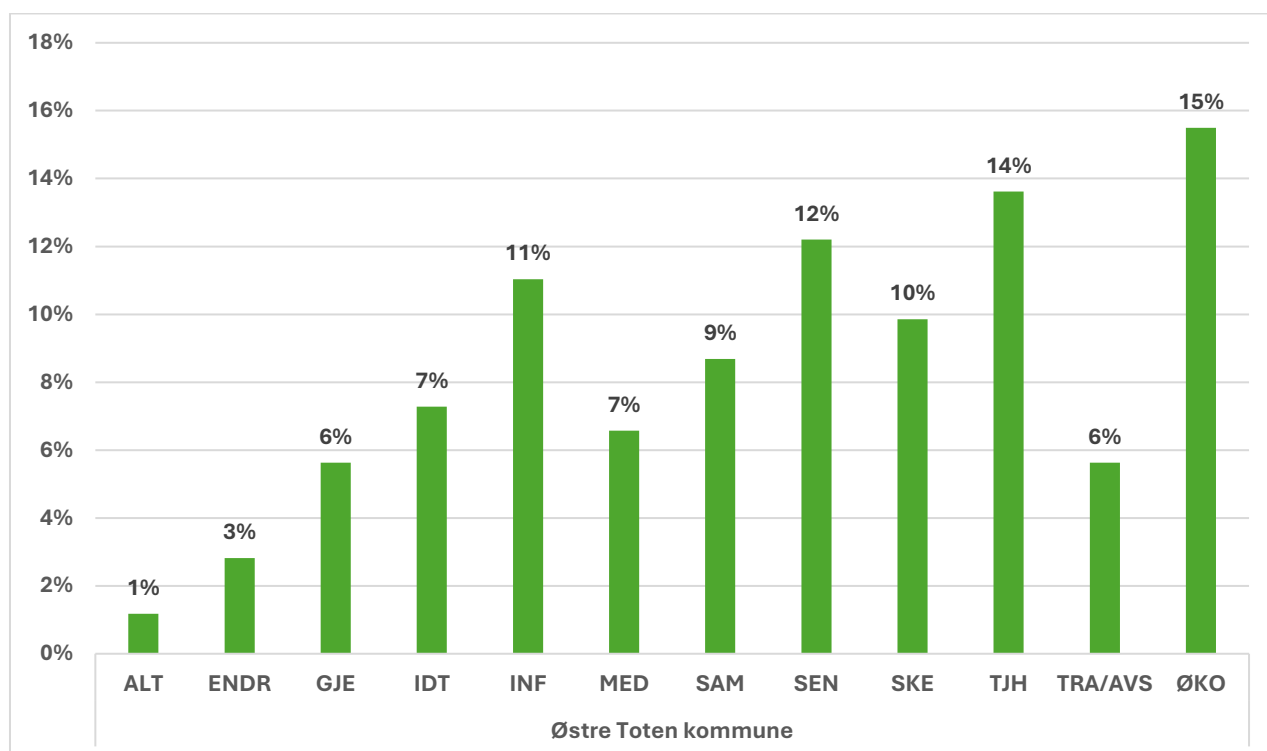
Innspillene fra Østre Toten viser mange av de samme hovedtemaene som i de øvrige kommunene, men særlig **tjenestetilbud (TJH)**, **økonomi (ØKO)** og **sentralisering (SEN)** peker seg ut. Flere er opptatt av hvordan en sammenslåing vil påvirke kvalitet og tilgjengelighet på tjenester lokalt, og om en ny kommune vil prioritere Østre Toten på en god nok måte. Samtidig uttrykkes det bekymring for kostnader, usikker gevinst og om prosessen tar oppmerksomhet bort fra utfordringer som allerede finnes i dag.

Identitet og likeverdighet (IDT) har en tydelig plass i innspillene fra Østre Toten. Mange legger vekt på lokal tilhørighet, kommunens egenart og frykt for å bli "lillebror" i en større kommune. Dette knyttes ofte til både navn, organisering og hvor beslutninger vil tas i en eventuell ny kommune.

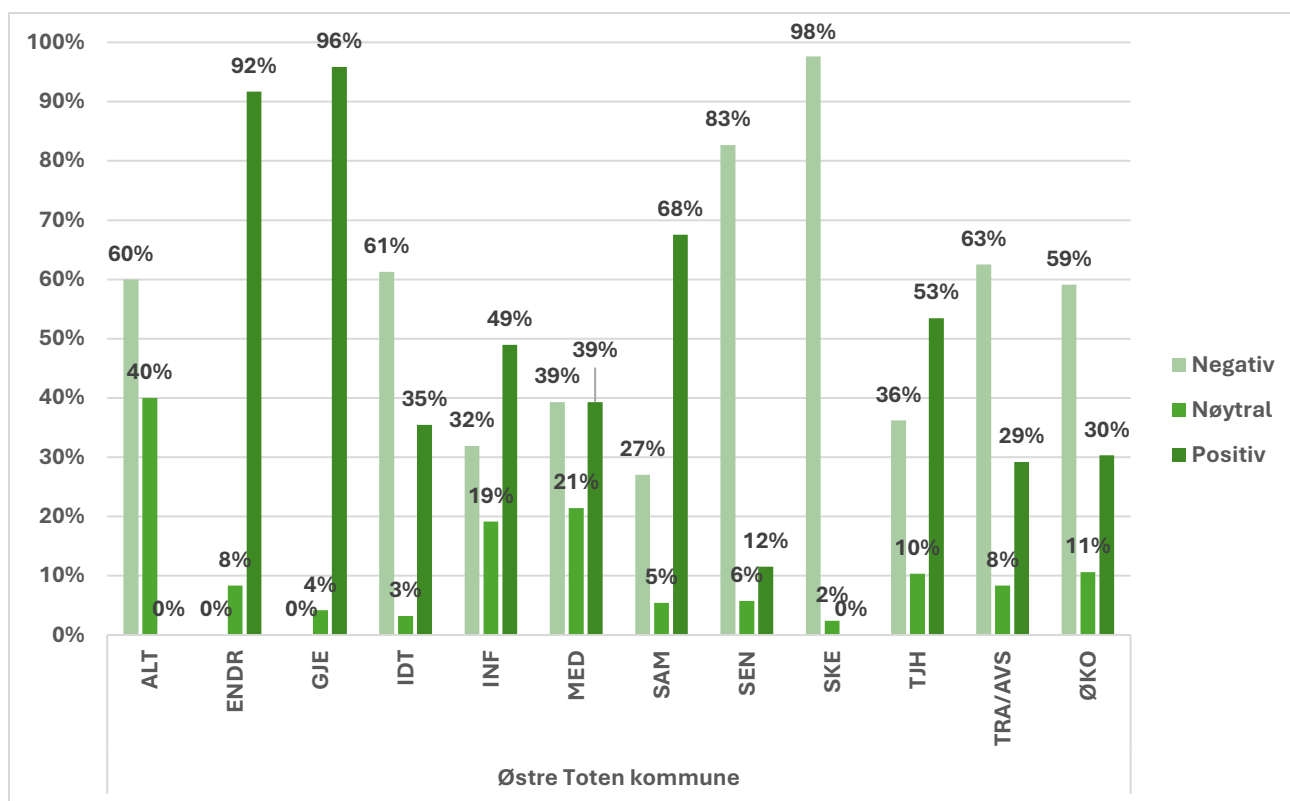
Som i de andre kommunene dukker også **sentralisering (SEN)** og **samarbeid (SAM)** opp som viktige temaer. Flere uttrykker skepsis til at funksjoner og tjenester kan trekkes mot Gjøvik, samtidig som noen peker på at tettere samarbeid eller sammenslåing kan gi sterkere fagmiljøer og

mer robuste tjenester – forutsatt at Østre Toten oppleves som en likeverdig part.

I Østre Toten er skepsis (**SKE**) til prosess og beslutningstagere tett knyttet til spørsmål om **identitet (IDT)** og likeverdighet mellom kommunene. Flere innspill uttrykker uro for om Østre Toten vil få reell innflytelse i en eventuell ny kommune, og om beslutningene om sammenslåing allerede er tatt før innbyggerne har sagt sitt. Skepsisen henger ofte sammen med **økonomi (ØKO)**, **sentralisering (SEN)** og **informasjon (INF)**, og retter seg mot både tempo, åpenhet og opplevelsen av å bli lyttet til.

Figur 7:1: Temaene prosent ganger nevnt i Østre Toten

Figur 7.2: Stemning for hvert tema i Østre Toten

Utvalgte sitater

«Det beste for framtida mener jeg er å ikke slå sammen Østre Toten, Vestre Toten og Gjøvik. Jeg mener det er best for Østre Toten å være en selvstendig kommune pga skolestruktur, helse – legekantorene på Østre Toten er de beste og vi ønsker ikke at det skal bli slik som Vestre Toten og Gjøvik har det. At legene ikke ønsker å jobbe der. Det er også viktig for mangfoldet på Østre Toten, pengebruk og det å være Totninger.»

«Advarer alle i Østre Toten om å slå seg sammen med Gjøvik. Da ender alt opp hos Storebror. Alt av institusjoner, administrasjon og kultur skal til Gjøvik. Det dere få igjen er å sende skattepengene deres til fordeling for byens beste, og ingen vet om det blir noen smuler igjen til dere. Hilsen utflyttet Totning med hjertet for bygda.» «Jeg er redd for at Toten-identiteten blir hvasket ut ved en eventuell sammenslåing. Mange vil nok si at det mest naturlige er å kalle den nye kommunen «Toten kommune», men dette vil strekke Toten-begrepet langt lenger enn det det rommer i dag. Bli kommunen en realitet så må den hete «Gjøvik og Toten kommune», men helst ser jeg at vi slipper kommunesammenslåingen.»

«Jeg er for! Det er så mange nye utfordringer de siste årene hvor vi har sett vi må samarbeide mer. Pandemi, kraftunderskudd, ekstremvær,

krig/beredskap og KI. Mange har ikke tatt inn over seg hvor annerledes små og store samfunn nå er blitt. Vi må samarbeide og stå sammen for å klare oppgavene best mulig. Men det må bli bred demokratisk sammensetning.»

«Jeg tror det er klokt med sammenslåing. Tror vi er «sterkere sammen» og at det blir enklere å rekruttere og beholde medarbeidere. Jobber i en av kommunene selv og ser at kollegaer kommer fra en kommune og får til den neste.»

8. Tilbakemeldinger fra organisasjoner, foreninger og næringsliv

Datamaterialet er ikke representativt for alle virksomheter og frivillighet i kommunene, og svarene varierer i lengde og detaljeringsgrad. Formålet med analysen er å gi et samlet bilde av hva virksomhetene som har engasjert seg, er opptatt av. Funnene er gruppert og presentert som tematiske oppsummeringer for hvert spørsmål, og illustrert med korte sitater der dette gir merverdi. Rapporten vurderer ikke om innspillene er riktige eller feil, men gjengir dem slik de er uttrykt.

8.1. Oppsummering av innspillene per spørsmål

Spørsmål 1: Hva opplever dere som viktigst i samarbeidet eller dialogen med kommunen i dag?

Hovedtemaer som går igjen:

- **Tydlig kontaktpunkt («én dør inn»)**

Mange virksomheter vektlegger viktigheten av en kjent og

tilgjengelig kontaktperson, særlig innen byggesak, kultur, næring og frivillighet.

- **Forutsigbar og effektiv saksbehandling**
Flere understreker at korte beslutningslinjer og ryddige prosesser gjør det enklere å planlegge prosjekter og drift.
- **Likebehandling og profesjonalitet**
Det trekkes frem som viktig at kommunen møter alle aktører med samme standarder og forventninger, uavhengig av størrelse.
- **Møteplasser og dialogarenaer**
Flere foreninger og næringsaktører peker på betydningen av faste møteplasser, både formelle og uformelle.
- **Lite dialog for enkelte**
En del aktører uttrykker at de har lite eller ingen kontakt med kommunen i dag, og dermed få erfaringer å vise til.

«Det viktigste for oss er å vite hvem vi skal kontakte og få raske, tydelige svar.»

«Vi opplever lite dialog i dag, og ønsker mer aktiv kontakt fra kommunens side.»

Spørsmål 2: Hvilke tjenester, støtteordninger eller rammebetingelser betyr mest for dere?

Hovedtemaer som går igjen

- **Tilskudd og støtteordninger**
Frivillige organisasjoner og kulturaktører nevner økonomiske tilskudd som svært viktige.
- **Tilgang til lokaler, arenaer og møteplasser**
Idrett, korps, kulturaktører og foreninger har stort behov for egnede lokaler og rimelige leievilkår.
- **Plan, bygg og regulering**
Bedrifter og utviklingsaktører trekker frem betydningen av god plan- og byggesaksdialog, rask saksbehandling og forutsigbare rammer.

- **Næringsapparat og etablererstøtte**

Flere næringsaktører verdsetter kommunens rolle som støttespiller, rådgiver og fasilitator.

- **Tjenester i hverdagen**

For enkelte næringer (helse, landbruk, utdanning) er kvaliteten på kommunale tjenester direkte relevant for driften.

«Tilskuddsordningene er helt avgjørende for at vi kan drive som i dag.»

«God dialog med byggesak er noe av det viktigste for oss.»

Spørsmål 3: Hvilke muligheter mener dere kan oppstå ved en sammenslåing?

Hovedtemaer som går igjen

- **Større fagmiljøer og bedre rekruttering**

Flere ser muligheten for sterkere fagmiljøer og bedre attraktivitet som arbeidsgiver.

- **Mer kraft og tyngde i regionen**

Mange virksomheter tror en større kommune kan gi mer gjennomslagskraft regionalt og nasjonalt.

- **Større marked og mer samordnet innsats**

Reiseliv, kultur og næringsliv peker på at en større enhet kan gi større publikum, flere brukere og mer samlet innsats.

- **Mer effektiv ressursbruk**

Noen aktører ser muligheter for bedre koordinering, mindre dobbeltarbeid og sterkere strategisk planlegging.

- **Ingen eller få muligheter**

En del bedrifter oppgir at de ikke ser tydelige fordeler, eller at fordelene først kommer på lang sikt.

«En større kommune kan gi bedre fagmiljøer og mer forutsigbarhet.»

«Vi ser få konkrete fordeler for oss akkurat nå.»

Spørsmål 4: Hvilke bekymringer eller utfordringer ser dere ved en sammenslåing?

Hovedtemaer som går igjen

- **Lengre avstand og mer byråkrati**
Flere frykter økt byråkrati, lengre beslutningsveier og svakere lokal kontaktflate.
- **Sentralisering av tjenester og prioriteringer**
Mange virksomheter uttrykker bekymring for at oppmerksomheten konsentreres rundt et sentrum, og at lokale behov får mindre plass.
- **Mindre lokalkunnskap**
Organisasjoner og foreninger frykter at særskilte lokale forhold blir mindre forstått i en større kommune.
- **Endrede rammebetingelser og støtteordninger**
Enkelte uttrykker usikkerhet om hva som skjer med dagens tilskudd, avtaler og ordninger.
- **Ingen bekymringer**
En del aktører oppgir at de ikke forventer store negative effekter.

«Det er viktig at lokale forhold ikke forsvinner i en større struktur.»

«Blir det lengre vei inn til kommunen? Det vet vi ikke.»

Spørsmål 5: Hva kan kommunene gjøre for å styrke dialog og samhandling fremover?

Hovedtemaer som går igjen

- **Etablere tydelige kontaktpunkt («én dør inn»)**
Flere ønsker faste kontaktpersoner eller funksjoner, slik at dialogen blir forutsigbar og effektiv.
- **Bedre og mer tilgjengelig informasjon**
Aktører ønsker klar oversikt over ordninger, tilbud, prosjekter og hvem som har ansvar for hva.
- **Flere møteplasser og jevn dialog**
Virksomheter etterlyser både bransjevise og tverrgående møteplasser.

- **Kommunen som mer oppsøkende**

Flere ønsker at kommunen i større grad tar initiativ til dialog, ikke bare at aktørene selv må ta kontakt.

- **Fortsatt god praksis der dialogen fungerer**

Enkelte uttrykker at de allerede har god dialog, og at det viktigste er å opprettholde dette.

«Én dør inn ville gjort mye enklere for oss.»

«Det viktigste er regelmessig dialog – ikke bare når det oppstår et problem.»

8.2. Kort samlet vurdering

Innspillene viser at næringsliv, foreninger og frivillige aktører er opptatt av forutsigbarhet, dialog, saksbehandling og muligheten for bedre koordinering. Mange ser både potensial og risiko i en sammenslåing, og understreker behovet for tydelig kommunikasjon og stabile rammevilkår.

9. Veien videre

Innspillene som er analysert i denne rapporten gir et bilde av hvilke temaer og spørsmål som opptar personer og aktører som har valgt å bidra. Funnene kan blant annet brukes til:

- Å identifisere hvilke temaer det kan være behov for å gi mer informasjon om, særlig knyttet til økonomi, tjenestetilbud og prosess.
- Å støtte utformingen av videre dialog- og medvirkningstiltak, ved å synliggjøre hvilke spørsmål og bekymringer som går igjen.
- Å belyse hvilke områder som er spesielt viktige å følge opp i en eventuell videre utredning, for eksempel tjenestekvalitet, lokal identitet og økonomiske konsekvenser.
- Å supplere andre kunnskapsgrunnlag som kommunene benytter i vurderingen av en eventuell kommunesammenslåing.